ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α1 Σ2. Φ3 [illegible]
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΓΜ6862
1072

ἈΠΑΝΤΗΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ

ΛΙΒΕΛΛΙΟΝ

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΟΝ

«Οἱ λεγόμενοι Ῥιζοσπάσται καὶ σωτῆρες τοῦ τόπου κ.τ.λ.»

Ὑπὸ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ.

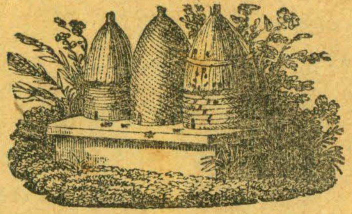

ΠΑΝΑΓΗΣ ΣΤ. ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΟΥ
1927

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ Χ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

═

1856.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

«Ἔν δέ τι κοινὸν ἡ φύσις τῶν εὖ φρονούντων ἐν ἑ-
» αυτῇ κέκτηται φυλακτήριον, ὃ πᾶσι μὲν ἐστὶν ἀγαθὸν
» καὶ σωτήριον, μάλιστα δὲ τοῖς πλήθεσι πρὸς τοὺς
» τυράννους. Τί οὖν ἐστι τοῦτο; Ἀπιστία. ταύτην φυ-
» λάττετε, ταύτης ἀντέχεσθε, ἐὰν ταύτην σώζετε, οὐ-
» δὲν μὴ δεινὸν πάθητε. Τί ζητεῖτε; ἔφην, Ἐλευθερίαν.

(Δημοσθένης κατὰ Φιλίππου)

Πέντε ἤδη χρόνοι παρῆλθον ἐξ ὅτου ἡ δημοσιογραφία διατελεῖ νεκρὰ, ὁ δὲ λόγος ἀπόβλητος γίνεται ἐκ τῆς γῆς ταύτης, ἔνθα ὁ λαὸς διετράνωσε τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐθνικότητος καὶ ὑπενθυμίζων πρὸς τὴν ἐλευθεριάζουσαν καὶ πεφωτισμένην Εὐρώπην, ὅτι οὐδέποτε ξένος ὑπῆρξε τοῦ Ἑλληνικοῦ αὐτοῦ προορισμοῦ, ὅστις καὶ ψεγόμενος ἐκ τῶν πολλῶν, καὶ πικρῶς παραγνωριζόμενος, ἀνατέλλει ἀεννάως ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Θεοῦ ὁδηγοῦντος πρὸς τὸν φωτεινὸν ὠκεανὸν τῆς ἐξαγορᾶς τὸν γενναῖον τῆς Ἑλλάδος λαόν.

Ἀλλ' ὢ τοῦ θαύματος! Τὰ ἐν τῇ πατρίδι Τυπογραφεῖα αἴφνης ἐγείρονται τῆς σιγῆς καὶ, ὡς νυκταία φωνὴ βδελυρὰ ὑπηρετοῦσα σχέδια καὶ καταχθόνια διανοήματα, μεταφέρουσιν εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος οὐχὶ λόγον καὶ λογικῆς πάλης καταπειστικὰς συζητήσεις, ἀλλὰ μαύρας πλεκτάνας καταχθονίων ἀνθρώπων ποδοβολούντων καὶ αὐτὸ τὸ εἰς τοὺς βαρβάρους εὐλογημένον τῆς Πατρίδος ὄνομα, ἐν ὀνόματι τῆς ὁποίας μετέβαλον τὰ διαβούλια αὐτῶν εἰς ἀτομικῆς συκοφαντίας καὶ ἐθνικῆς ἐπιβουλῆς ἔργα, λάφυρον εὔκολον λογιζόμενοι, τὴν προσωπικὴν τοῦ πολίτου τιμήν.

Λίβελλος ἐπιγραφόμενος, οἱ λεγόμενοι Ῥιζο-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

σπᾶσται καὶ σωτῆρες τοῦ τόπου, ἐκδοθεὶς ἐν τύποις Κωνσταντίνου Ῥωσσολίμου ὑπὸ χρονίαν 4. Δεκεμβρίου, καὶ ἐπίγραμμα φέρον, οὐ γάρ ἐστι κρυστὸν ὃ οὐ φανερὸν γεννήσεται, ἀνεφάνη κατ' αὐτάς.

Ἀπαθῶς ἀναγινώσκοντες ταῦτα, βλέπομεν ὅτι ἐν ὀλίγοις πολλὰ διαζωγραφίζονται καὶ πολλὰ διαβουλεύονται, ῥιφθέντα ὡς δολερὰ σαγήνη καταχθονίων ἀνθρώπων, οἵτινες καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, συνδέουσι παλαιὰ ἀνομήματα, μὲ χαλκευόμενα ἀνθελληνικὰ νέα τολμήματα. Ἀνακεφαλαιοῦντες δὲ πάντα τῆς πολιτικῆς αὐτῶν τὰ προηγούμενα προσφέρουσι τὰς λιβελλογραφίας ὡς τὴν πολιτικὴν ὁμολογίαν, τὸ αἴνιγμα καὶ τὴν λύσιν τοῦ νεοβλάστου πολιτικοῦ ςαδίου των· ὁμολογίαν τὴν ὁποίαν ἐξ ἑνὸς μὲν χαρακτηρίζουσι στυγερὰ καὶ ἀπαίσια διανοήματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ σκάνδαλον, ἡ ἐπιβουλὴ καὶ ἡ ἀγοραία ὕβρις, τὰ ὁποῖα συνάλληλα διερμηνεύουσι τὸ πνεῦμα καὶ τὰς δολερὰς ὑφηγήσεις τῆς σοβαρᾶς αὐτῶν λογικῆς καὶ χαριτοβρύτου εὐαισθησίας.

Ἡ σιγὴ ἣν διεδέχθησαν πενταετεῖς κακώσεις καὶ πραττόμεναι εἰσέτι παρὰ τοῦ ξένου ἀθεμιτουργίαι, δὲν ταράσσεται πλέον ὑπὸ πολιτικῶν συζητήσεων σεμνολόγων καὶ ἠπίων, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ πειθὼ τῆς ἀληθείας. Ἀπ' ἐναντίας ἐπαναφέροντες ἐπὶ τῆς σκηνῆς οὐχὶ σύγχρονα τῆς ἡμέρας κινήματα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς δακρυλάλους ἀναμνήσεις τοῦ ἐν Ἠπείρῳ ἀποτυχόντος Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Συγχέοντες δὲ γεγονότα φύσει ἀλλότρια καὶ κεχωρισμένα, ἀφορμὴν λαμβάνουσιν ἵνα ἐκθεατρίσωσι, χάριν τῶν καταχθονίων σκοπῶν αὐτῶν,

τὴν Χριστιανικὴν καὶ Πάτριον συνδρομήν, ἥτις θυσιαστήριον ἄϋλον ἔχει τὴν ἀτομικὴν συνείδησιν τοῦ πολίτου, ἀναδεχθέντος ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς Θρησκείας καὶ τοῦ Πατριωτισμοῦ, τὴν ἀόρατον κλωστήν, τὴν συνδέουσαν τὸ ἄτομον μετὰ τῆς Πατρίδος καὶ ταύτην μετὰ τοῦ γένους, κατὰ τὰς θλιβερὰς καὶ πολυκυμάντους αὐτοῦ περιπετείας.

Συγχαιρόμεθα τοὺς Κυρίους τούτους!

Ἰδοὺ ὅτι φιλογενεῖς καὶ ἐθελόκαλοι τοῦ λαοῦ ὑπηρέται ἀναφαίνονται ἄνδρες, οἵτινες καὶ πολῖται συμφορᾶς καὶ δουλοσύνης καὶ ἀπαιδευσίας, καὶ κήρυκες δεινῶν ἐχρημάτισαν, ἀπαρνηθέντες εἰς τὸν γενναῖον τῆς Ἑπτανήσου λαόν, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν παράδοσιν, καὶ αὐτὴν ἐπὶ τέλους τὴν ἐθνικὴν γλῶσσαν, ἥτις κήρυγμα ἀθανασίας καὶ ὄργανον πολιτισμοῦ οὖσα, ὑψοῖ τὴν διάνοιαν τοῦ Ἕλληνος, ὅστις εὐλαβῶς διέσωσεν αὐτήν, καὶ φυτουργεῖ διὰ τοῦ ἀρότρου τρισχιλίων ἐτῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς κακοβουλίας εἰς τὴν κακοπραγίαν μεταβάντες περιέφεραν τὸν Σταυρόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔμελλε νὰ τελεσθῇ τὸ νεοστάλακτον σφάγιον τῆς ἀτομικῆς ἀσφαλείας, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἀσύλου καὶ αὐτῆς τῆς ἐπαγρυπνούσης δικαιοσύνης, εἰς τὴν συνομολόγησιν καὶ τήρησιν τῶν ἀνθρωπίνων θεσμῶν. Καὶ ὡς εἰς φοβερὰν νύκτα ἁλώσεως καὶ ἐφόδου περιπλανώμενοι, ἐτόλμησαν ὑπὸ τὸ σκότος νὰ καταποντίσωσι καὶ δίκαια καὶ θεμελιώδεις τοῦ νόμου ἀρχάς.

Οὔτε ὤκνησαν εἰς τὴν ἀνομίαν νὰ ἐπιπροσθέσωσι τὴν ὕβριν, ἀνακηρύξαντες τὸν Ἑλλήνιον τῆς Ἑπτανήσου λαόν, ἄνευ προγενεστέρας ὑπάρξεως, καὶ ἐθνικοῦ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

προορισμοῦ ἀνιστόρητον ὄχλον, ἄξιον μόνον νὰ διαγράφῃ μὲ τὰ ῥάκη τῆς δουλείας του, ὠχρὰν καὶ τρέμουσαν σκιάν, ἐκφεύγουσαν καὶ πλανωμένην εἰς τὸν κονιορτὸν τοῦ τάφου του, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνόσιος χεὶρ ἔγραψε

ΛΑΟΣ ΑΝΑΞΙΟΣ ΠΑΣΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Ἂν ἠδύναντο προῤῥίζους νὰ ἀναρπάσωσιν ἀπὸ τῶν ψυχῶν μας τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν προσπαθείας καὶ πᾶσαν ἔφεσιν πρὸς τὸν ἐθνικὸν καταρτισμόν, ἀσμένως θὰ τὸ ἔπραττον, ἀλλὰ φύσει δείλαιον εἶναι τὸ ἁμάρτημα, δείλεα ὅθεν ἔργα πράττοντες, ἀνασκάπτουσι καὶ αὐτὴν τὴν ἱερὰν τέφραν ὑπὸ τῆς ὁποίας κεχρυμμένοι ὑπάρχουσιν ἐλευθερίας πόνοι, καὶ ὡς ἄγρια κτήνη σάρκας νεκρῶν ὀρεγόμενα, κινοῦσι τὴν κόνιν δυσμοίρου ἐπαναστάσεως, ἐπιβουλευόμενοι οὐχὶ πλέον ἄτομα, ταύτας ἢ ἐκείνας τὰς διατυπώσεις τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἄϋλον πνοὴν παρελθούσης τῆς Ἑλληνικότητος ἐποχῆς.

Τὰ διανοήματά σας ἐμβλέπουσι μακρὰν ἵνα καὶ αὐτὴν τὴν προφητικὴν γῆν τῶν ἐλπίδων μας συνταράξωσιν!

Μελλόνυμφοι καὶ πάλιν τοῦ ξένου ὄντες, ἂν καὶ μεμυημένοι ἴσως δὲν εἶσθε τῶν σχεδίων του, διότι φύσει περιφρονεῖ τοὺς πενητεύοντας τὴν εὔνοιάν του—παγίδας μ' ὅλον τοῦτο στήνετε, ἑτοιμάζοντες εἰς τὴν πολυμήχανον πολιτικήν του νεοθέριστα ἐθνικῆς ἐπιβουλῆς ἔργα, καὶ νέαν ἴσως τροφήν, δι' ἧς ἡ ἀείποτε δυσμενὴς πολιτικὴ ἐμπεριπλέξῃ καὶ θολώσῃ τιμαλφῆ

ἀντικείμενα, κατὰ τὰς ἐνεστώσας πρὸ πάντων περιστάσεις, λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἵνα ῥίψῃ νέαν ζύμην συμφορᾶς, καὶ περιφέρῃ πάλιν τὴν χεῖρά της ὅπως σπείρῃ ἡμέρας δουλείας καὶ δάκρυα γενεῶν.

Εἴπομεν προλαβόντως ὅτι ἐν ὀλίγοις αὐτοσχεδιάσατε τὰ τεκταινόμενα ἀπέραντα τῆς ἐπιβουλῆς ἔργα. Ταῦτα ἀνακεφαλαιοῦνται εἰς τὰς ἀκολούθους φράσεις τῆς λιβελλογραφίας σας = « ὄχι διὰ ἀγάπην τοῦ ἔ-
» θνους, ἀλλὰ διὰ ἀγάπην τῆς ἰδιοτελείας των εἶχαν
» στείλει αὐτοὺς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, μαζὺ μὲ
» ἄλλους, εἰς τὸν Ἱερὸν ἀγῶνα τῆς Ἠπείρου, καὶ ἔ-
» πειτα τοὺς ἄφησαν ὡσὰν τραγιὰ εἰς τὸ λιβάδι, γυ-
» μνοὺς καὶ πεινασμένους, ἐνῶ ἐδῶ ἐγίνετο δι' αὐτοὺς
συνεισφορὰ ἀπὸ χρήματα διὰ ψωμὶ καὶ φορέματα. » =

Ἀτυχεῖς συκοφάνται τῆς Πατρίου τιμῆς, διαστροφεῖς καὶ αὐτῆς τῆς ἱστορίας, μαρτυρούσης, ὅτι ὁ ἐν Ἠπείρῳ ἀγών, οὔτε προσχεδιασμένος ἦτον, οὔτε προμελέτης σφραγίδα ἔφερεν, ὅπως συμβοηθοὶ τούτου καὶ συνεργάται ἀναδειχθῶσιν οἱ Ῥιζοσπᾶσται, προτρέποντες τοὺς συμπολίτας αὐτῶν, καὶ συνωθοῦντες τούτους ἵνα ἀναχωρήσωσι, συνοδοιπόρον δόσαντες εἰς αὐτοὺς τὴν ἔνδειαν, σκοπὸν δὲ καὶ ἀναπτέρωμα καὶ ἐλπίδα, τὸ μυσαρὸν φάσμα τῆς ἀπάτης καὶ τῆς ἰδιοτελείας.

Ἀλλὰ τὸ πάθος εἶναι φύσει ἀμνῆμον καὶ ἀπρονόητον, ὅθεν οἱ διϊσχυριζόμενοι καὶ γράψαντες ταῦτα, ἀκουσίως καθάπτονται καὶ αὐτοῦ τοῦ Ναθαναὴλ Δομενεγίνη, διαφιλονεικοῦντες εἰς αὐτὸν καὶ αὐτὸ τὸ φωτεινὸν τῆς ἀρετῆς του ἄσυλον.

Ὁ Μακάριος οὗτος Πολίτης, ὁ προσφέρων ἑαυτὸν αὐτοθέλητον καὶ ἁγνὸν θῦμα πρὸς τὸν Ἀγῶνα, οἶστρον

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Θεῖον καὶ ἀκοίμητον εἶχεν, οὐχὶ τὸν ἁπλοῦν πρὸς τὴν Πατρίδα ἔρωτα, ἀλλὰ τὸν ἁγνότερον ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν ἐκβάκχευσιν τοῦ ἱεροῦ τῆς Πατρίδος ἔρωτος. Ὁ πολύδακρυς καὶ ἐθνοφιλὴς Ναθαναὴλ δὲν διέψευεν, ὄχι, δὲν διέψευεν εἰς τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ, τοὺς ἀσίγους τῆς Ἐθνικότητος παλμοὺς, οἵτινες ἀνεθέρμαναν ὡς πάντοτε καὶ αὐτὸν καὶ ὁλόκληρον ἕνα λαὸν, ὅστις μόνον κατ' ἐσᾶς τότε πρῶτον ἠκροάσθη τῆς Ἑλληνικότητος τὰ ἱερόφωνα ἔπη.

Ἀλλ' οὐδαμῶς εἰς τοῦτο ἐκπληττόμεθα — οἱ διασαλπίζοντες φιλοπατρισμὸς καὶ ἐθνισμὸς — δουλεία καὶ ξενισμὸς εἶναι λόγοι δημαγωγικοὶ (α) καινοφανῆ καὶ παράδοξον ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας αὐτοσχεδιάζοντες, δικαίως ὀφείλουσι νὰ ψέγωσι τὰ αὐθόρμητα αἰσθήματα καὶ τοὺς θείους παλμοὺς ἐκ τῶν ὁποίων ἀνέκυψε καὶ ὁ Ἠπειρωτικὸς ἀγὼν, διαφιλονεικοῦντες τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐθνικῆς θελήσεως, ἥτις διὰ τῶν παθημάτων τῆς δουλείας αὐξάνει καὶ ἐπιζῇ ἄφθορος ὅτε τὰ πάντα θνήσκουσιν.

Ἐλησμόνησαν οὗτοι ὅτι εἰς τὰ Ἠπειρωτικὰ τότε πεδία καὶ ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος, πόθος, ἐλπίδες καὶ εὐχαὶ αἰώνων περιεφέροντο, μεγαλόρριζον βάσιν ἔχοντες τὸ δίκαιον κατὰ τοῦ ἀδίκου, τὸν Χριστιανισμὸν κατὰ τῆς βαρβαρότητος, καὶ ὅτι ὁ ἀγὼν ἐκεῖνος αὐτογέννητος ὡς ὁ Ἑλληνισμὸς ὑπῆρξε μικρὸν μὲν,

---

(α) Ὅρα συμβουλὴν ἀμερολήπτου κ. τ. λ. ἐν Ζακύνθῳ τῇ 11 Δεκεμβρίου 1856·

ἀλλὰ διαφανὲς ῥυάκιον τοῦ ἰδίου, ὑπὸ ἀγρίαν γῆν καὶ ἀκάνθας κρυπτόμενον.

Τὰ τοῦ Ἕλληνος αἰσθήματα, ἅτινα πικρῶς οἱ συκοφάνται του διαχρωματίζουσιν, εἶναι τὸ ἄφθορον μέταλλον τοὺς αὐτοὺς ἤχους ἀείποτε ἀποπέμπον.

Ταῦτα δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν παλίρροιαν τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἀνθρωπίνων μεταβολῶν, δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην τῶν προτροπῶν τοῦ μὲν καὶ τοῦ δὲ, οὔτε καταβάλλονται ἢ ἐκριζοῦνται ἀπὸ τὴν θύελλαν τῆς ἡμέρας. Ὅθεν καὶ ἡ προσωπικότης αὐτῶν εἶναι αὐθόρμητος, ἔμψυχος, ἀκτινοβόλος, ἀεννάως καὶ ἀδιακόπως συνδέουσα τὴν οἰκογένειαν μετὰ τῆς φυλῆς καὶ ταύτην μετὰ τῆς γενικῆς Πατρίδος, φωτοβόλος καὶ ὑψηλὴ Πυραμὶς, ἀνταναχλῶσα τὴν ἄπειρον Ἐθνικὴν Ζωήν.

Ὑπὸ τοιούτων αἰσθημάτων ὁρμωμένη καὶ ἡ Ζάκυνθος, ῥῖγος ἐνθουσιασμοῦ ᾐσθάνθη ἀκούσασα θελκτήριον καὶ ἡδύφωνον Ἐθνικῆς ἀναπλάσεως ἄκουσμα. Τὸ 21 ἔτος ἐπανήρχετο μεγαλόφωνον καὶ θελξικάρδιον εἰς αὐτήν· καθὼς δὲ τότε ἔρριπτεν ἀδιακρίτως τέκνα, περιουσίαν, ζωὴν καὶ τ' ἀγαθὰ τοῦ βίου εἰς τὰ ἔμφλογα τοῦ πολέμου κύματα, ἵνα ἀνασύρῃ ἐκεῖθεν μεμορφωμένα κατὰ τὸν τύπον τῆς ὅλης Ἑλληνικότητος τὰ ἐπ' αὐτῆς καθολικὰ καὶ ἀναφαίρετα δίκαια, οὕτω καὶ πάλιν προθυμοποιεῖται δύο νὰ συνδέσῃ ἐποχὰς, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀποτελούσας Ἱστορίαν. Τὸ αἴσθημα ἦτο γενναῖον, ἀκαταμάχητον, ἰσχυρὸν, ὡς τοιοῦτον πάντοτε ἀποβαίνει κατὰ πᾶσαν αὐτοῦ ἀναβλάστησιν· ἀλλὰ τὰ μέσα ἀνεπαρκῆ καὶ πτωχὰ ὡς ἡ πτωχεύσασα Πατρὶς ἀπὸ πλουτοβρύτου καὶ ἀνθηρᾶς εἰς θέσιν ἐπαίτου καταβιβασθεῖσα. Ἀλλ' ἀφοῦ ἅπαξ ὁ ζη-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

λος ἐκορυφώθη, σπινθῆρες ἀναπηδήσαντες ἔλαμψαν ἐφ' ὅλης τῆς Ζακύνθου. Τότε ἐθελονταὶ Πολῖται τὴν στέγην καὶ τὴν ἑστίαν ἀφήσαντες, καὶ μόνον ἄρτον εἰς τὰ φίλτρα αὐτῶν ἔχοντες νὰ δαψιλεύσωσι τὴν ζέσιν τοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς Θρησκείας τὰ κίνητρα, ἀνταλλάττουσι τὸ ἄροτρον καὶ τὴν δίκελλαν μὲ τὸ ὅπλον. Ἀλλ' αἱ χεῖρες ἦσαν ἄποροι, παγετώδεις, ἐνδεεῖς. Ὁ ἐνθουσιασμὸς καταλαμβάνει τὴν Πατρίδα, ὅθεν καὶ ἔργα ἐνθουσιασμοῦ πράττει. Τὰ εἰς τοὺς ἀγροὺς διεσπαρμένα Ἐκκλησιαστήρια φεγγοβολοῦσι νυκταίως, παρακλήσεις δὲ καὶ εὐχὰς ἀποπέμποντα πρὸς τοὺς σωρηδὸν συνερχομένους ἀθλητάς, φιλοτιμηθέντας νὰ ὁμολογήσωσιν ἐπὶ τοῦ Ἁγιαστηρίου τῆς Μετανοίας τὴν πρὸς τὸν ἀγῶνα ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν. Τότε καὶ αἱ ἀκταὶ καὶ αἱ παραλίαι πλημμυροῦσιν ἐθελοντῶν ἀνδρῶν τρεχόντων νὰ συναγωνισθῶσιν ὡς πολῖται Μέλλοντος καὶ ἀθληταὶ ἐλευθερίας. Ἀγγλικὰ πλοῖα περιέπλεον ἐμποδίζοντα τὴν ἀπόβασιν, αἱ δὲ τρικυμίαι προσφέρονται πρόχειροι σύμμαχοι διακρατοῦσαι ἐπὶ ἡμέρας κεκρυμμένους τοὺς ἐθελοντὰς εἰς δασύφυλλα καὶ ἀπόκεντρα μέρη τῆς νήσου. Ὅ,τι τότε ἐγίνετο ἐν Ζακύνθῳ ταὐτοχρόνως ἐπράττετο καθ' ὅλην τὴν Ἑπτάνησον· τὰ δὲ ἀδελφικὰ τοῦ Ἰονίου κύματα συνησπάζοντο κυλίοντα δακρύβρεκτον ἀσπασμόν, συνδρομάς, πλούτη, βοηθείας. Ἀλλ' ἡ Πατρὶς ἐνδεδυμένη τῆς ἀθλιότητος τὸν χιτῶνα, ἄπορος ἦτο χρημάτων ἵνα ἀποστείλῃ καὶ ταῦτα. Μ' ὅλον τοῦτο δὲν ὀκνεῖ νὰ πράξῃ τὸ κατὰ δύναμιν.

Οἱ Ῥιζοσπάσται κρούουσι τὴν θύραν τῆς ἐλεημοσύνης, λέγω οἱ Ῥιζοσπάσται καὶ οὐχὶ ὁ ἀρχιριζοσπάστης, διότι τὰ μὲν φρονήματα ἰσονομοῦν καὶ ἀδελφίζουν, αἱ δὲ συμμορίαι διαχωρίζουν, καὶ μικροτυραννοῦν, τὰ μὲν ταπεινοὺς ὀπαδοὺς ἔχοντα, αἱ δὲ πολύμορφον ἀγέλην, πολιτικὸν πατέρα καὶ ἀρχηγὸν προσκυνοῦσαν τὸν διάσημον ὑβριστὴν τῆς Πατρίου τιμῆς. Ἐκρούσαμεν τὰς θύρας, ἡ δὲ οἰκεία τῆς Πατρίδος ἀγαθοεργία συνδράμει τοὺς ἀποπλέοντας, παρέχουσα εἰς αὐτοὺς τινὰ βοηθήματα διευκολύνοντα τὴν λαθραίαν καὶ αὐθόρμητον ἀπόβασίν των. Ῥίπτει αὕτη ὀλίγα χρήματα ἀνὰ χεῖρας ἡμῶν, ἡ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐμπιστοσύνη αὕτη τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν εἶναι ἡ ἠθικὴ ἀπολογία καὶ ἡ γλυκυτάτη ἀμοιβὴ ἣν ἀντιτάσσομεν πρὸς τοὺς ἀγενεῖς ἡμῶν συκοφάντας.

Ταῦτα συμποσοῦνται εἰς 270 Δίστυλα. Διαλυθέντος δὲ τοῦ ἀγῶνος, νέος ἔρανος ἐγένετο ἐκ διακοσίων εἴκοσι τριῶν πρὸς περίθαλψιν τῶν παρεπιδημούντων καὶ κακουχουμένων συμπολιτῶν.

Ἀλλὰ ποῖοι οἱ δόσαντες; Τοῦτο οὐδέποτε θὰ ἀποκαλυφθῇ πρὸς ἐσᾶς. Ὁ δὲ ὑποφαινόμενος θαρραλαίως προσφέρει ἑαυτὸν εἰς τὸν διασυρμὸν καὶ τὰ φλογερὰ τῆς δυσφημίας βέλη, ὅπως ἀφοπλίσῃ εἰ δυνατὸν τὴν ἐλευθεριοκτόνον χεῖρά σας, ἑτοίμην καὶ πάλιν οὖσαν ἵνα συνδράμῃ τὸν ξένον, ὅπως ἀνεγερθῶσι καὶ πάλιν στρατοδικεῖα καὶ ὑψηλὴ ἀστυνομία ἥτις βασίλειον ἔστησε τὰ Ἀντικύθηρα καὶ τὴν Ἐρικοῦσσαν, καὶ ἐκεῖθεν ὁμιλεῖ μὲ τὰ ἠχολογοῦντα αὐτῶν κύματα, κρύπτοντα εἰς τὸν φλοῖσβον τῆς θαλάσσης τὰς ῥανίδας τῆς τελουμένης ἀνθρωποθυσίας.

Ἀποστρέφων τὸ πρόσωπον ἐκ τῶν αὐτουργῶν μαύρων σχεδίων, ἀποτείνομαι πρὸς ὑμᾶς τοὺς ἐμπιστευ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

θέντας τῆς ἀγαθοεργίας τὸν ἔρανον, καὶ οἵτινες κατὰ τὰς δυστήνους τῆς Πατρίδος ἡμέρας ἀνεφάνητε ἡ ἄφθορος τοῦ καλοῦ χόρτος, ὑπὸ τὴν ὁποίαν τερπνὸν καὶ εὐῶδες ἄσυλον συνήντησε τῆς φιλογενείας ὁ ἔρως. Πρὸς ὑμᾶς ἀποτείνομαι παρακαλῶν ὅπως προσωπικῶς τιμήσαντες τὴν πτωχὴν στέγην μου, ἐμπεριστατωμένως μάθητε τὰ τῆς Συνδρομῆς σας, γενόμενοι συνειδότες τῆς χρήσεως καὶ καταχρήσεως τῶν δοθέντων καὶ ἀποδοθέντων τῆς συνεισφορᾶς σας χρημάτων. Ὀφείλω μόνον νὰ μνημονεύσω ὅτι ἐκ τῆς Πατρίου Συνδρομῆς, πρῶτον συνεμέθεξαν τὰ ἄθλια ἐκεῖνα ὄντα, ἅτινα ἐμπροσθοφυλακὴ τῶν σχεδίων σας καὶ συνήγοροι τῶν ἔργων σας γίνονται· οὕτω ὁ μὲν Σαράντης Κολυβᾶς ἔλαβεν εἰς βοήθειαν ἑκατὸν εἰκοσιπέντε Μεξικανικὰ τάλληρα, ὁ δὲ Κιοῦρκας ὀκτὼ, τέσσαρα δὲ ὁ Θεόδωρος Καρρέρης·—ὡς δηλοῦται ἀπὸ τὰς παραλαβὰς αὐτῶν ἃς ἔχω ἀνὰ χεῖρας.

Ὅτε δὲ διελύθη τὸ λυπηρὸν τοῦ ἀγῶνος δρᾶμα, καὶ ἐκόπασεν ἡ θύελλα, δύο ἢ τρεῖς ἄνθρωποι ἐν ἀκαρεῖ μετέβαλον καὶ ἦθος καὶ γλῶσσαν, καὶ ἀληθεῖς ἀναδειχθέντες ἐθνοκάπηλοι, περιέφερον ἐπὶ τοῦ Θεάτρου τῆς κοινῆς ἀθυμίας, τὴν ἀσχημοσύνην τοῦ χαρακτῆρός των καὶ τὸ βάρος τῆς διαφθορᾶς των.

Μαθόντες δὲ ὅτι πολλοὶ τῶν ἐθελοντῶν συνέρρεον εἰς Μεσολόγγιον ἀνέστιοι, γυμνητεύοντες, κακουχούμενοι, δράττομεν καὶ πάλιν τῆς εὐκαιρείας, ἡ δὲ Πατρὶς πέμπει βοηθείας ἐξ 131 Διστύλων, ἐξ ὧν περιθάλπονται καὶ εὐεργετοῦνται καὶ αὐτοὶ οἱ δημοσιεύσαντες ἐπιστολὴν ἐξελέγχοντες ἡμᾶς ὅτι ἐγκατελείψαμεν τούτους, πότε; μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐκ

τῆς καταπαύσεως τοῦ ἀγῶνος.

Ἐνῶ δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν συμπολιτῶν μετὰ καρτερίας ἐδοκίμαζον τὰς συνήθεις τοῦ ξένου κακώσεις, τὰ πρόστιμα, τὴν φυλακὴν, τὴν ἐξορίαν, δύο ἢ τρεῖς ἄνθρωποι δυσανασχετοῦσιν, ἐξυλακτοῦσι, βλασφημοῦσι, ἁρπακτικὴν λείαν θεωρήσαντες τὴν σοβαρὰν τῆς ἐλευθερίας ἄθλησιν, ἣν κατεπρόδοσαν ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς ἀστυνομίας, καὶ εἰς τὸ ἐν Μεσολογγίῳ Ἀγγλικὸν Προξενεῖον. Δύο ἢ τρεῖς ἄνθρωποι ἐντρυφῶσιν εἰς τὴν διαφθοράν των προσφέροντες τὸν ἐξουθενισμόν των, ὅπως τὸν ἐξουθενισμὸν τῶν ὁμοίων των ἐξυπηρετήσωσι· λέγων δύο ἢ τρεῖς δὲν ἅπτομαι τεθνεῶτος ἀνθρώπου, ἀσμένως ἀφίνων εἰς τὴν καταχθόνιον τύρβην, ἵνα καὶ αὐτὰς τὰς σκιὰς τῶν νεκρῶν ἐπικαλῆται, ὅπως καὶ οἱ τάφοι συμμέτοχοι γίνωσι τῆς ὕβρεως τῶν ζώντων, καταπροδίδοντες τὰ πάτρια, αὐτοὶ καὶ μόνοι ἀποχωρίζονται τῶν λοιπῶν συμπολιτῶν, ἠθικῶς καὶ λογικῶς ἀδελφοποιημένοι μὲ τοὺς ἀνέκαθεν ἐχθροὺς τῶν ἐθνικῶν προσπαθειῶν. Ξένοι καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁμογενῶν των ἀποχωρίζονται ἀπὸ τῶν γενναίων συμπολιτῶν, οἵτινες σεμνύνονται εἰς τὰς κακουχίας των, εὐλαβούμενοι καὶ συμπονοῦντες ἀγῶνα ὅστις καὶ ἀποτυχὼν ἐπιζῇ ὑπεράνω τῶν συμφορῶν, ὡς ἐπιζῇ ὑπεράνω τῆς ὕλης ἡ δημιουργοῦσα αὐτὴν καὶ κινοῦσα ἰδέα.

Ὁλόκληρος ἡ Ἑλλὰς ἀγογγύστως ἔφερε τὴν πικρὰν δοκιμασίαν, καὶ καρτερικῶς ἐσκήνωσεν ἐπὶ τῆς πέτρας τῆς ὑπομονῆς, σύντροφα καὶ πατροπαράδοτα ἀγαθὰ ἔχουσα τὴν πεῖναν καὶ τὰς κακουχίας, δι' ὧν σκεπάζει, ὡς μὲ πορφύραν μαρτυρίου καὶ χιτῶνα ἀναγεννήσεως, τὴν ταφοσπαρμένην γῆν της.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἀλλὰ σεῖς οἱ φέροντες τὸ μειδίαμα τῆς εὐσπλαγχνίας ἵνα καὶ αὐτὴν ὑβρίσητε, τί ἐπράξατε ὑπὲρ αὐτῶν; Ὅτε οἱ συμπολῖταί σας θυρολαλοῦντες καὶ περιτρέχοντες ἠτοῦντο τὸν ὀβολὸν τῆς Πατρίδος, σεῖς ἀείποτε ἀφιλογενεῖς, ἄστοργοι, ἀφιλάδελφοι ἀπεκρούετε τὴν ἐλεημοσύνην, ἐντρυφῶντες εἰς τὰ μαλθακὰ προσκεφάλαιά σας, καὶ ἐκεῖθεν κινοῦντες τὰ σαρκώδη καὶ τρέμοντα χείλη σας, πικρῶς ἐχλευάζετε ἐκείνους, τοὺς ὁποίους μετὰ δύο ἔτη συμπονεῖτε καὶ οἰκτείρετε.

Καὶ ἂν ἀπαθεῖς καὶ ἀνάλγητοι ἀείποτε ἀνεδείχθητε πρὸς τὴν ἀντιπέραν τῆς Ἑλλάδος ὄχθην φωτισμοῦ καὶ προόδου ἀποπέμπουσαν μυριοφώτους ἀκτῖνας—Τί ἄρα ἐπράξετε ὑπὲρ τῆς Πατρίδος; Εὐλαβήθητε τοὐλάχιστον τὰ δεινά της; Συνήγοροι τῆς ἐλεημοσύνης γίνεσθε, ἀλλὰ πότε αὕτη ἐκέντησε τὴν καρδίαν σας; Ἐτείνατε ἄρα χεῖρα βοηθὸν προσφέροντες εἰς αὐτὴν τὰ κρῖνα τοῦ ἐλέους ἢ τὰς ἀπαρχὰς τῆς ἀγάπης; Ἀλλοίμονον! Κατὰ τὰς πολυστενάκτους τῆς χολέρας ἡμέρας ὅτε ἡ Πατρὶς ἐρρίφθη σῶμα κατάπτωτον εἰς μνῆμα τάφου καθημένη, σὺ, καὶ ἔτι βαθύπλουτος δύο τάλληρα ἐρρίψας εἰς τοὺς πόδας της, συνδρομὴν ἣν καὶ ὁ ἐλάχιστος προσέφερε πολίτης.

Ἀσυμπαθεῖς, ἀστένακτοι, εἰς τὴν θέαν τῶν δεινῶν τῶν ὁμοίων σας, ἐπροσθέσατε τὴν ἀπάθειαν εἰς τὴν περιφρόνησιν· καὶ ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὸν τὸν ὀβολὸν τοῦ πτωχοῦ δὲν ἐσεβάσθητε, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἵσταται ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ συγκερῶσα τὰ δεινά του διὰ τῆς ὀφειλομένης εἰς αὐτὸν περιποιήσεως καὶ ἀγαθοεργίας.

Διαβάλλετε πολίτας ἐπὶ σφετερισμῷ Χριστιανικῆς καὶ Πατρίου Συνδρομῆς, ἀλλ' οὗτοι οὐδὲν ἔχουσι κοι-

νὸν μὲ τοὺς ἀνταμείψαντας τὰ πάθη των, μὲ τὴν διαρπαγὴν τοῦ ἱεροῦ τῆς ἀγαθοεργίας Καταστήματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐνυπῆρχεν ὁ ἄπτωχος πλοῦτος τῆς οἰκονομίας τῶν οἰκογενειῶν, τὸν ὁποῖον βεβηλώσαντες, ἄγρια ὄργια λαφυραγωγίας ἐκαταστήσατε τοῦτον. Ἀπεπειράθητε κλέπτας νὰ καταδείξητε πολίτας, ἀλλ' οὗτοι μακρὰν ἵστανται τῆς σκηνῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας σεῖς ὑψηλὰς ποτὲ περιβεβλημένοι θέσεις καὶ λειτουργοὶ τοῦ Νόμου ἀναδειχθέντες, δὲν εὐλαβήθητε καὶ αὐτῆς τῆς φιλανθρωπίας τὸ ἄσυλον, τὸ ὁποῖον ἄθικτον ἔμεινε καὶ εἰς αὐτὰς τὰς βαρβάρους ἐποχὰς, ὡς ὑψηλή τις, καὶ δημοχαρὴς Ἱερωσύνη φυλάττουσα τὸν ὀβολὸν τοῦ λαοῦ, τὸν ὁποῖον διαρπάσαντες, προσεφέρατε καὶ τοῦτον τίμημα πρὸς βεβήλωσιν τῆς Δικαιοσύνης.

Ἀπαντῶν διὰ τῶν ὀλίγων αὐτῶν λέξεων πρὸς τοὺς συκοφάντας μου ὀφείλω νὰ ἐνθυμίσω πρὸς αὐτοὺς, ὅτι τῶν ἀνάνδρων ὄντων εἶναι ἡ ἔλλειψις τοῦ λόγου, ὑπὸ οἱανδήποτε περίστασιν δυναμένην νὰ ὑποκρύψῃ καὶ σφετερισθῇ τὸν λόγον, ὅστις εἶναι τὸ κόσμημα καὶ ἡ ἠθικὴ ἀνδρεία παντὸς τιμίου πολίτου.

Ὑπεσχέθητε ὅτι καὶ ἄλλα κατέχετε *παρόμοια πολύτιμα ἔγγραφα, διὰ νὰ δείξεται τρανὰ τρανὰ* κτλ. δέχομαι γενναίως τὴν πρόσκλησιν, καὶ μετὰ θάῤῥους σᾶς περιμένω εἰς τὸ πεδίον τῆς δημοσιότητος· ἐπειδὴ δὲ νόθα καὶ ψευδεπίγραφα καὶ πεποιημένα εἶναι τὰ δημοσιευθέντα ἔγγραφά σας, σᾶς παραπέμπω εἰς πηγὴν ἀσφαλῆ, εἰς τὸ ἐν Κερκύρᾳ Ἁρμοστεῖον, ἔνθα ἐνυπάρχουσιν οἰκογενειακαὶ ἐπιστολαί μου ἐξ Ἀντικυθήρων ἀποστελλόμεναι πρὸς τὴν οἰκογένειάν μου, ὅτε ἡ τυραννία βεβηλοῦσα καὶ αὐτὸν τὸν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

οἰκογενειακὸν παλμὸν ἔκρυψε τὴν ἀσθενῆ καὶ δεσμίαν φωνὴν τῶν τυραννουμένων ἀδικάστως πολιτῶν, οἵτινες καὶ ἐκ τῶν βασάνων περιεφρόνησαν, καὶ ἀείποτε περιφρονοῦσι τοὺς τυραννοῦντας τὴν Πατρίδα των.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 19 Δεκεμβρίου 1856. Ἀνατολικῷ ἔτει.

Δημήτριος Καλλίνικος.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΣΤ. ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΟΥ
1927

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ